

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka:
Európa investuje do vidieckych oblastí

**Schéma štátnej pomoci na podporu prevencie škôd v lesoch
spôsobených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami
a katastrofickými udalosťami
(podopatrenie 8.3 Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022)**

August 2023

Obsah

A. Preambula.....	3
B. Právny základ.....	4
C. Účel pomoci.....	5
D. Poskytovateľ pomoci.....	5
E. Prijemca pomoci.....	6
F. Rozsah pôsobnosti.....	6
G. Oprávnené projekty.....	7
H. Oprávnené náklady.....	8
I. Forma pomoci.....	9
J. Výška a intenzita pomoci.....	9
K. Stimulačný účinok.....	10
L. Podmienky poskytnutia pomoci.....	10
M. Kumulácia pomoci.....	12
N. Mechanizmus poskytovania pomoci.....	13
O. Rozpočet.....	14
P. Transparentnosť a monitorovanie.....	14
Q. Kontrola a audit.....	14
R. Platnosť a účinnosť schémy.....	15
S. Prechodné ustanovenia.....	16
T. Prílohy.....	16
Príloha I.....	17

A. Preambula

A.1 Schéma štátnej pomoci na podporu prevencie škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami (podopatrenie 8.3 Programu rozvoja vidieka SR 2014 - 2022) (ďalej len „schéma“) je vypracovaná v súlade s nariadením Komisie (EÚ) 2022/2472 zo 14. decembra 2022, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, zverejneným v Úradnom vestníku EÚ pod č. Ú. v. L 327, 21. 12. 2022, v platnom znení.

A.2 Schéma vychádza z kontextu Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2022 (ďalej len „PRV“), podopatrenia 8.3, ktoré je v súlade s nariadením EP a Rady (EÚ) č. 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV).o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. L 435, 6. 12. 2021) a delegovaným nariadením Komisie (EÚ) č. 807/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a ktorým sa zavádzajú prechodné ustanovenia (Ú. v. L 227, 31. 07. 2014).

A.3 Napriek relatívne vysokej lesnatosti má Slovensko v oblasti lesníctva veľký problém so zdravotným stavom lesov. Viac ako 50 % lesov je v strednom a vyššom stupni poškodenia. Svedčí o tom objem náhodných ťažieb, ktorého výška pravidelne presahuje 50 % celkového objemu ťažieb dreva (napr. r. 2011 to bolo až 52 %). Negatívny trend v zdravotnom stave lesov sa prejavil najmä v poslednom decéniu, keď sa vplyvom klimatickej zmeny zmenilo aj rozloženie zrážok v priebehu vegetačného obdobia. V lesoch sa stále častejšie vyskytujú periódy sucha, čo spolu s vysokými teplotami spôsobuje preschnutie pôd a vytvára optimálne podmienky na zvyšovanie počtosti podkôrneho hmyzu, ako aj zvýšené riziko vzniku a šírenia požiarov. Od roku 2000 vyskytlo na území SR celkovo 5 403 lesných požiarov, ktoré spoločne poškodili 8 085 ha lesa. Najvýraznejšie poškodenie lesných porastov priniesol rok 2003, kedy bolo zničených 1 567 ha lesa a rok 2012, kedy bolo poškodených 1 683 ha lesa. Celková škoda, spôsobená požiarimi v tomto období, predstavuje viac ako 23 mil. EUR. Súčasný stav v oblasti prevencie a boja proti požiarom lesných plôch je napriek existencii niektorých preventívnych opatrení stále nedostatočný. Zdravotný stav lesných ekosystémov je meraný prostredníctvom defoliácie (straty asimilačných orgánov). Zdravotný stav lesných ekosystémov Slovenska - indikovaný defoliáciou a stupňom poškodenia sa v období rokov 2001 - 2010 zhoršil. Podiel stupňov defoliácie 2 až 4 do roku 2010 pri ihličnatých drevinách mierne stúpal, najmä v dôsledku aktivity biotických škodcov. Pri listnatých drevinách sa okrem klimatických faktorov (sucho) prejavilo pravdepodobne aj vyčerpanie zo silných semenných rokov (najmä buka a hraba). V roku 2011 sa situácia vo všeobecnosti zlepšila. Ďalším dôsledkom klimatickej zmeny sú lokálne prívalové dažde, kde je okrem podpory stability lesných porastov s vysokou absorpčnou schopnosťou nutné, tiež podporovať protipovodňové opatrenia na horských tokoch, najmä zachytávanie zrážok a pod. Dĺžka vodných tokov na území SR je 61,1 tis. km, z toho v správe štátnych organizácií v oblasti lesného hospodárstva je takmer 19 tis. km drobných vodných tokov. Investície zamerané na ochranu pred povodňami sú realizované len vo veľmi obmedzenom rozsahu v rámci finančných možností organizácií. Z pohľadu zvýšenia efektivity činností zameraných na zvýšenie rôznorodosti drevinového zloženia pri obnove a pre udržanie dobrého zdravotného stavu porastov, je nutné aj vykonanie ochrany mladých lesných porastov. Raticová zver najčastejšie poškodzuje vegetatívne orgány mladých lesných drevín odhryzom výhonkov, púčikov, ihličia alebo listov, resp. lámaním hornej polovice odrastenejších sadeníc a mladých stromčekov. K

poškodeniu dochádza v obdobiach od októbra do apríla a v lete najmä v máji a júni. Takéto opakované poškodenia spôsobujú spomalenie výškového rastu a negatívne ovplyvňujú zdravotný stav, mortalitu a rast mladých lesných porastov. Vplyv poškodenia je rozdielny pri jednotlivých druhoch drevín, napr. poškodenie zverou výraznejšie ovplyvňuje jedľu a borovicu. Smrek znáša odhryz lepšie. Viaceré štúdie poukázali na to, že zver formuje drevinovú základňu v prospech smreka a buka. Opakované poškodzovanie mladých lesných drevín raticovou zverou má teda negatívny vplyv na druhovú rôznorodosť lesov, pričom práve zabezpečenie druhovej rôznorodosti je jedným z dôležitých adaptačných a mitigačných opatrení vo vzťahu k zmene klímy. Raticová zver poškodzuje lesné dreviny aj obhryzom a lúpaním kôry. Takéto poškodenie vytvára predpoklad na aktivizáciu drevokazných húb, čo vedie k zníženiu pevnosti dreva a tým pádom oslabeniu porastov voči abiotickým faktorom – vetru a snehu. Z uvedeného dôvodu ochrana porastov pred poškodením raticovou zverou a obnovné činnosti v lesoch za cieľom zmeny drevinového zloženia v pôvodných smrekových stanovištiach sú považované za vhodné preventívne opatrenia v lesoch pred kalamitami spôsobovanými abiotickými a biotickými škodcami.

A.4 Predmetom schémy je poskytovanie štátnej pomoci (ďalej len „pomoc“), formou nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) z EPFRV a zo štátneho rozpočtu, na financovanie projektov na podporu prevencie škôd v lesoch, prostredníctvom podpory činností na zlepšenie vodného hospodárstva v lesoch, činností na zlepšenie ochrannej protipožiarnej infraštruktúry a činností na zlepšenie zdravotného stavu lesov.

B. Právny základ

B.1 Právnym základom pre poskytnutie pomoci sú:

1. Vykonávacie rozhodnutie Komisie z 13.02.2015, ktorým sa schvaľuje program rozvoja vidieka Slovenskej republiky na podporu z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (CCI 2014SK06RDNP001);
2. Nariadenie Komisie (EÚ) 2022/2472 zo 14. decembra 2022, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, zverejnené v Úradnom vestníku EÚ pod č. Ú. v. L 327, 21. 12. 2022, v platnom znení (ďalej len „nariadenie Komisie (EÚ) č. 2022/2472“);
3. Nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. L 347, 20. 12. 2013) v platnom znení, (ďalej len “nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013”);
4. Nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV).o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. L 435, 6. 12. 2021) v platnom znení, (ďalej len „nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 2021/2115“);
5. Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 807/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a ktorým sa zavádzajú prechodné ustanovenia (Ú. v. L 227, 31. 07. 2014) v platnom znení, (ďalej len „delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 807/2014“).
6. Nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 2020/2220 z 23. decembra 2020, ktorým sa stanovujú určité

prechodné ustanovenia týkajúce sa podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) v rokoch 2021 a 2022 a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1305/2013, (EÚ) č. 1306/2013 a (EÚ) č. 1307/2013, pokiaľ ide o zdroje a uplatňovanie v rokoch 2021 a 2022, a nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o zdroje a distribúciu tejto podpory v rokoch 2021 a 2022 (Ú. v. L 437, 28.12.2020), (ďalej len „nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 2020/2220).

7. Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) (ďalej len „zákon o štátnej pomoci“);
8. Zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EŠIF“).
9. Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o lesoch“);
10. Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a audite“).

C. Účel pomoci

C.1 V súlade s kapitolou I, článkom 1, ods. 1, písm. f) nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472 sa pomoc poskytnutá prostredníctvom tejto schémy charakterizuje ako pomoc v prospech odvetvia lesného hospodárstva, poskytovaná podľa čl. 43 kapitoly III nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472 na podporu prevencie škôd spôsobených lesnými požiarimi, prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami. Táto pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom v zmysle čl. 107 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v platnom znení (ďalej len „ZFEÚ“) a oslobodená od notifikačnej povinnosti podľa čl. 108 ods. 3 ZFEÚ a spĺňa všetky podmienky kapitoly I a kapitoly II nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472, ako aj osobitné podmienky čl. 43 kapitoly III nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472.

C.2 Pomoc je poskytovaná v rámci PRV na podopatrenie 8.3 podľa nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 2021/2115 v súlade s delegovanými a vykonávacími aktmi, prijatými Komisiou podľa daného nariadenia, ako pomoc spolufinancovaná z fondu EPFRV.

C.3 Vymedzenie relevantných pojmov, vzťahujúcich sa na túto pomoc, je stanovené v článku 2 kapitoly I nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472.

C.4 Účelom poskytnutia pomoci je podpora prevencie škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarimi, prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami. Tento účel sa bude naplňať predovšetkým prostredníctvom podpory:

- činností na zlepšenie vodného hospodárstva v lesoch;
- činností na zlepšenie ochranej protipožiarnej infraštruktúry;
- činností na zlepšenie zdravotného stavu lesov.

D. Poskytovateľ pomoci

D.1 Poskytovateľ pomoci:

Pôdohospodárska platobná agentúra (ďalej len „PPA“)

Hraničná 12

Bratislava 815 26

Slovenská republika

Tel : +421 918 612 429

E-mail: info@apa.sk

Webové sídlo: www.apa.sk

D.2 Poskytovateľ nepoveril iný subjekt vykonávaním tejto schémy.

D.3 PPA je poskytovateľom pomoci pre poskytovanie príspevku z EPFRV v zmysle § 3, ods. 2, písm. f) zákona o EŠIF.

D.4 PPA je rozpočtovou organizáciou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len „ministerstvo“), ktorá vznikla 1. decembra 2003 na základe zákona č. 473/2003 Z. z. o Pôdohospodárskej platobnej agentúre, o podpore podnikania v pôdohospodárstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zabezpečuje administráciu podporných mechanizmov v sektore pôdohospodárstva.

D.5 PPA zriadená podľa doterajších zákonov je platobnou agentúrou v zmysle zákona č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

E. Príjemca pomoci

E.1 Príjemcom pomoci (oprávneným žiadateľom, konečným príjemcom) (ďalej len „príjemca pomoci“) je podnik v zmysle čl. 107 ods. 1 ZFEÚ, t. j. každý subjekt, ktorý vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na jeho právny status a spôsob financovania. Hospodárskou činnosťou je každá činnosť spočívajúca v ponuke tovarov a/alebo služieb na trhu.

E.2 Príjemcami pomoci sú právnické osoby a fyzické osoby obhospodarujúce lesy¹ vo vlastníctve:

- súkromných vlastníkov a ich združení;
- obcí a ich združení (obec je považovaná za právnickú osobu v prípade, že podniká na základe oprávnenia a zároveň je obhospodarovateľom lesa);
- cirkvi, ktorej majetok možno podľa vnútroštátneho právneho poriadku považovať za súkromný pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním;
- štátu;
- pri stavebných investíciách (hmotné investície) na drobných vodných tokoch iba správcovia drobných vodných tokov resp. právnických osôb, majúcich k správe vodných tokov právny vzťah (prenájom a pod.), ktorí sú zároveň obhospodarovateľmi lesa.

E.3 Príjemcom pomoci môže byť mikropodnik, malý, stredný podnik (v zmysle Prílohy I nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472) alebo veľký podnik (v zmysle čl. 2, bod 34 nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472).

E.4 Príjemca pomoci musí splniť všetky podmienky uvedené v tejto schéme.

F. Rozsah pôsobnosti

F.1 Táto schéma sa neuplatňuje:

1. v prípade, ak priemerný ročný rozpočet na túto schému prevyšuje 150 mil. EUR, počínajúc šesť mesiacov po nadobudnutí jej účinnosti. Komisia môže rozhodnúť o tom, že táto schéma sa naďalej uplatňuje na dlhšie obdobie po tom, ako posúdi príslušný plán hodnotenia notifikovaný Komisii členským štátom, a to do 20 pracovných dní od nadobudnutia účinnosti schémy;
2. na akékoľvek zmeny schémy uvedené v bode 2 iné než zmeny, ktoré nemôžu ovplyvniť zlučiteľnosť schémy pomoci s nariadením Komisie (EÚ) č. 2022/2472 alebo nemôžu výrazným spôsobom ovplyvniť obsah schváleného plánu hodnotenia;
3. na pomoc na činnosti súvisiace s vývozom do tretích krajín alebo členských štátov, konkrétne pomoc priamo súvisiacu s vyvázanými množstvami, so zriadením a prevádzkovaním distribučnej siete alebo inými bežnými nákladmi súvisiacimi s vývoznou činnosťou;
4. na pomoc, ktorá je podmienená uprednostňovaním používania domáceho tovaru pred

¹ Práva a povinnosti vo vzťahu k obhospodarovaniu lesov vznikajú len obhospodarovateľovi lesov podľa §4a a §4b zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch. Nedochádza k presunu pomoci na vlastníka lesa

- tovarom dovázaným;
5. na pomoc podniku, voči ktorému sa nárokuje vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Komisie, ktorým sa pomoc poskytnutá Slovenskou republikou vyhlasuje za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom², dodržanie tejto podmienky poskytovateľ overí prostredníctvom webového sídla <https://www.antimon.gov.sk/rozhodnutia-europskej-komisie-prikazuje-slovenskej-republike-vymahat-neopravnene-poskytnutu-a-nezluचितelnu-statnu-pomoc/>;
  6. na pomoc ad hoc;
  7. na pomoc podnikom v ťažkostiach. Podnikom v ťažkostiach sa rozumie podnik v zmysle čl. 2, ods. 59 kapitoly I nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472;
  8. na pomoc, ktorej samotný obsah alebo podmienky s ňou spojené alebo jej metódy financovania predstavujú neoddeliteľné porušenie právnych predpisov Únie, v zmysle čl. 1 ods.6 kapitoly I nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472, a to najmä na:
    - pomoc, pri ktorej je poskytnutie pomoci podmienené povinnosťou, aby príjemca pomoci používal domáce výrobky alebo služby;
    - pomoc obmedzujúca možnosť príjemcov pomoci využívať výsledky výskumu, vývoja a inovácií v iných členských štátoch.

F.2 Táto schéma sa vzťahuje na celé územie Slovenskej republiky.

G. Oprávnené projekty

G.1 Oprávnené projekty sú zamerané na investície príjemcu pomoci, definovaného v článku E. tejto schémy, zamerané na podporu prevencie škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarimi, prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami, projekty zamerané na:

1. zlepšenie vodného hospodárstva v lesoch:
  - a. zahrádzanie bystrín v lesoch podľa § 27 zákona č. 326/2005 o lesoch (budovanie a rekonštrukcia prehrádzok, malé vodné stupne alebo ich zoskupenia a úpravy korýt na bystrinách) na účely ochrany pred povodňami, zmiernenie erózných procesov a pre akumuláciu vody na účely ochrany pred požiarimi;
  - b. budovanie a rekonštrukcia technických diel v lesoch na ochranu pred povodňami, zmiernenie erózných procesov a pre akumuláciu vody na účely ochrany pred požiarimi podľa § 27 zákona č. 326/2005 o lesoch;
  - c. budovanie jednoduchých objektov protipovodňovej ochrany v lesoch – drobných prekladaných drevených hrádzok (zrubov) alebo sypaných kamenných hrádzok na lesných pozemkoch, ktorých budovanie si nevyžaduje stavebné povolenie.
2. zlepšenie ochrannej protipožiarnej infraštruktúry:
  - a. výstavba, rekonštrukcia protipožiarnych lesných ciest, ak slúžia ako prístup³ k vybudovaným objektom v rámci podopatrenia 8.3 PRV, ktoré sú v súlade s požiadavkami životného prostredia a ochrany prírody;
  - b. realizácia projektov komplexného protipožiarneho monitorovacieho systému v lesnej krajine s vysokým a stredným stupňom požiarovosti;
  - c. výstavba, rekonštrukcia a dodávka protipožiarnych monitorovacích veží a súvisiacich prostriedkov komunikácie.
3. zlepšenie zdravotného stavu lesov:
  - a. realizácia preventívnych opatrení malého rozsahu proti kalamitným biotickým škodcom (ktoré môžu spôsobiť zamorenie v lesoch a ktorých zoznam je uvedený v prílohe II tejto schémy a v PRV, opatrenie 8.3, v časti „*Informácie špecifické pre danú operáciu*“) formou kladenia a asanácie lapákov, inštalácie a prevádzky feromónových lapačov a aplikácie chemických prípravkov v lesných porastoch

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61992CJ0188>; rozhodnutie vo veci Deggenndorf, rozsudok ESD C – 188/92§ 7 ods. 5 písm. b) zákona o štátnej pomoci

³ prístupom k vybudovaným objektom sa rozumie výstavba alebo rekonštrukcia úsekov protipožiarnych lesných ciest, ktoré sú potrebné na napojenie sa na existujúcu sieť lesných ciest.

(aplikácia chemických prípravkov je oprávnená len v prípade, že na realizáciu daného opatrenia nie sú dostupné biologické prípravky alebo ich aplikácia nie je účinná).

- b. realizácia adaptácie lesov na klimatickú zmenu a ochrana lesných porastov pred škodami spôsobenými raticovou zverou, konkrétne:
- spolupôsobenie pri prirodzenej obnove (okrem dreviny smrek) na zvýšenie odolnosti, rozmanitosti a biodiverzity obnovovaných porastov
  - umelá obnova na obnovovaných plochách na zvýšenie odolnosti, rozmanitosti a biodiverzity obnovovaných porastov
  - umelá obnova pod clonou materského porastu (podsadba, podsejba), na zvýšenie odolnosti, rozmanitosti a biodiverzity obnovovaných porastov
  - oplotenie zalesnených kultúr do 5 rokov od roku obnovy lesa na holine (§ 44 písm. b) vyhlášky MPRV SR č. 453/2006 o hospodárskej úprave lesov a o ochrane lesa)
  - oplotenie lesných porastov pri realizácii obnovy lesa (§ 44 písm. b) vyhlášky MPRV SR č. 453/2006 o hospodárskej úprave lesov a o ochrane lesa),
  - plecie ruby a prečistky
  - ochrana jednotlivých stromov proti zveri (mechanická, chemická, biologická alebo kombinovaná - § 44 písm. a) vyhlášky MPRV SR č. 453/2006 o hospodárskej úprave lesov a o ochrane lesa. Použité môžu byť len prípravky schválené – povolené v rámci právneho systému SR)
  - ochrana proti burine vyžínaním,
  - asanácie poťažbových zvyškov (pálenie, chemicky. Použité môžu byť len prípravky schválené – povolené v rámci právneho systému SR).

G.2 Neoprávnené projekty sú:

1. projekty zamerané na činnosti súvisiace s poľnohospodárstvom v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú záväzky uvedené v čl. 34 kapitoly III nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472;
2. projekty zamerané na kompenzáciu straty príjmu v dôsledku požiaru, prírodných katastrof, nepriaznivých poveternostných udalostí, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, iných nepriaznivých poveternostných udalostí, výskytu škodcov rastlín, katastrofických udalostí a udalostí súvisiacich so zmenou klímy.

H. Oprávnené náklady

H.1 Oprávnené náklady (s výnimkou obmedzení citovaných v rámci neoprávnených nákladov) sú náklady na všetky činnosti, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami podopatrenia 8.3 a tiež sú v súlade s nariadením EP a Rady (EÚ) č. 2021/2115 a delegovaným nariadením Komisie (EÚ) č. 807/2014 a nariadením Komisie (EÚ) č. 2022/2472, náklady na:

1. zlepšenie vodného hospodárstva v lesoch (čl. 43, ods. 2 písm. b) nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472) :
  - a. zahrádzanie bystrín v lesoch podľa § 27 zákona č. 326/2005 o lesoch (budovanie a rekonštrukcia prehrádzok, malé vodné stupne alebo ich zoskupenia a úpravy korýt na bystrinách) na účely ochrany pred povodňami, zmiernenie erózných procesov a pre akumuláciu vody na účely ochrany pred požiarom;
  - b. budovanie a rekonštrukcia technických diel v lesoch na ochranu pred povodňami, zmiernenie erózných procesov a pre akumuláciu vody na účely ochrany pred požiarom podľa § 27 zákona č. 326/2005 o lesoch;
  - c. budovanie jednoduchých objektov protipovodňovej ochrany v lesoch – drobných prekladaných drevených hrádzok (zrubov) alebo sypaných kamenných hrádzok na lesných pozemkoch, ktorých budovanie si nevyžaduje stavebné povolenie.
2. vytvorenie ochrannej protipožiarnej infraštruktúry (čl. 43, ods. 2 písm. a) a c) nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472):

- a. výstavba, rekonštrukcia protipožiarnych lesných ciest, ak slúžia ako prístup k vybudovaným objektom v rámci podopatrenia 8.3, ktoré sú v súlade s požiadavkami životného prostredia a ochrany prírody;
  - b. realizácia projektov komplexného protipožiarného monitorovacieho systému v lesnej krajine s vysokým a stredným stupňom požiarovosti;
  - c. výstavba, rekonštrukcia a dodávka protipožiarnych monitorovacích veží a súvisiacich prostriedkov komunikácie.
3. zlepšenie zdravotného stavu lesov (čl. 43, ods. 2 písm. b) nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472):
- a. realizácia preventívnych opatrení malého rozsahu proti kalamitným biotickým škodcom, ktoré môžu spôsobiť zamorenie v lesoch a ktorých zoznam je uvedený v prílohe II tejto schémy a v PRV, opatrenie 8.3, v časti „*Informácie špecifické pre danú operáciu*“, formou kladená a asanácie lapákov, inštalácie a prevádzky feromónových lapačov a aplikácie chemických prípravkov v lesných porastoch.
  - b. realizácia adaptácie lesov na klimatickú zmenu a ochrana lesných porastov pred škodami spôsobenými raticovou zverou, konkrétne:
    - spolupôsobenie pri prirodzenej obnove (okrem dreviny smrek) na zvýšenie odolnosti, rozmanitosti a biodiverzity obnovovaných porastov
    - umelá obnova na obnovovaných plochách na zvýšenie odolnosti, rozmanitosti a biodiverzity obnovovaných porastov
    - umelá obnova pod clonou materského porastu (podsadba, podsejba), na zvýšenie odolnosti, rozmanitosti a biodiverzity obnovovaných porastov
    - oplatenie zalesnených kultúr do 5 rokov od roku obnovy lesa na holine (§ 44 písm. b) vyhlášky MPRV SR č. 453/2006 o hospodárskej úprave lesov a o ochrane lesa)
    - oplatenie lesných porastov pri realizácii obnovy lesa (§ 44 písm. b) vyhlášky MPRV SR č. 453/2006 o hospodárskej úprave lesov a o ochrane lesa),
    - plecie ruby a prečistky
    - ochrana jednotlivých stromov proti zveri (mechanická, chemická, biologická alebo kombinovaná - § 44 písm. a) vyhlášky MPRV SR č. 453/2006 o hospodárskej úprave lesov a o ochrane lesa. Použité môžu byť len prípravky schválené – povolené v rámci právneho systému SR)
    - ochrana proti burine vyžínaním,
    - asanácie poťažbových zvyškov (pálenie, chemicky. Použité môžu byť len prípravky schválené – povolené v rámci právneho systému SR).

Podporené činnosti alebo projekty musia byť v súlade s plánom ochrany lesov vytvoreným Slovenskou republikou.

H.2 Neoprávnené náklady:

1. náklady vynaložené pred podaním žiadosti o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „ŽoNFP“) na PPA (v tomto prípade sa celý projekt považuje za neoprávnený);
2. úroky z dlžných súm;
3. daň z pridanej hodnoty okrem prípadov, ak nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych predpisov o DPH;
4. náklady na kompenzáciu straty príjmu;
5. náklady na obnovu lesohospodárskeho potenciálu v zmysle čl. 43, ods. 2 písm. d) nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472).

H.3 Bližšia špecifikácia oprávnených a neoprávnených nákladov bude uvedená v Príručke pre žiadateľa a vo Výzve na predkladanie Žiadostí o poskytnutie NFP pre podopatrenie 8.3.

I. Forma pomoci

I.1 Pomoc podľa tejto schémy sa poskytuje priamou formou v peňažných prostriedkoch - poskytnutím NFP z PRV. NFP má formu:

1. refundácie oprávnených nákladov, ktorých skutočnú výšku preukazujú predložené účtovné

doklady, alebo

2. štandardnej stupnice jednotkových nákladov v súlade s čl. 67 ods. 1 písm. b) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013 (s výnimkou prípadov v zmysle čl. 67 ods. 4 tohto nariadenia).

Poskytovateľ môže poskytnúť príjemcovi pomoci zálohovú platbu do výšky max. 50% z NFP.

J. Výška a intenzita pomoci

J.1 Intenzita pomoci je 100% z celkových oprávnených nákladov.

J.2 V prípade vybraných činností vymedzených vo Výzve na predkladanie Žiadostí o poskytnutie NFP (ďalej len „Výzva“) a v PRV sa uplatňuje štandardná stupnica jednotkových nákladov pre určenie výšky oprávnených nákladov. Sumy štandardnej stupnice jednotkových nákladov sa stanovili spravodlivou, nestrannou a overiteľnou metódou výpočtu na základe štatistických údajov v súlade s čl. 67 ods. 5 písm. a) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013. Sumy štandardnej stupnice jednotkových nákladov sú stanovené v PRV a vo Výzve.

J.3 Pomoc poskytnutá na oprávnené náklady podľa ich skutočnej výšky a akékoľvek iné platby prijaté príjemcom pomoci vrátane platieb v rámci iných vnútroštátnych opatrení alebo opatrení na úrovni EÚ, prípadne poisťných zmlúv na tie isté oprávnené náklady sú obmedzené na **100%** oprávnených nákladov.

J.4 Pokiaľ sa pomoc poskytne na oprávnené náklady formou štandardnej stupnice nákladov, nie je možné na tie isté oprávnené náklady poskytnúť inú pomoc z verejných zdrojov a to ani z iných vnútroštátnych opatrení ani z opatrení na úrovni EÚ. Pomoc na oprávnené náklady sa formou štandardnej stupnice nákladov neposkytne v prípade, ak na tieto oprávnené náklady boli príjemcom pomoci prijaté iné platby z poisťných zmlúv.

J.5 Na účely výpočtu intenzity pomoci a oprávnených nákladov pre tie činnosti v projekte, pre ktoré sa neuplatňuje štandardná stupnica jednotkových nákladov, sa použijú číselné údaje pred odpočítaním daní alebo iných poplatkov. Tieto oprávnené náklady sú doložené príslušnou dokumentáciou, ktorá je prehľadná, konkrétna a aktuálna. V prípade, že sa tieto oprávnené náklady a poskytovanie pomoci uplatňujú v priebehu viacerých rokov, je potrebné na výpočet intenzity pomoci použiť diskontné sadzby uplatniteľné v čase poskytnutia pomoci. Základom pre výpočet diskontnej sadzby je základná sadzba pre výpočet referenčnej a diskontnej sadzby, ktorej aktuálna hodnota je uverejnená na webovom sídle <https://www.antimon.gov.sk/> v časti Štátna pomoc → Legislatíva → Diskontné a referenčné sadzby. Intenzita pomoci sa v tomto prípade vypočíta podľa vzorca:

Intenzita pomoci = (diskontovaná výška pomoci/diskontované oprávnené náklady) x 100

Intenzita pomoci sa vyjadruje sa v percentách.

J.6 Intenzita pomoci je v súlade s povoleným stropom pomoci, podľa čl. 43, ods. 9 kapitoly III nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472.

J.7 Výška oprávnených nákladov na 1 projekt je uvedená vo Výzve, ktorú zverejní PPA na svojom webovom sídle.

K. Stimulačný účinok

K.1 Táto schéma sa uplatňuje len na pomoc, ktorá má stimulačný účinok. Pomoc sa pokladá za pomoc, ktorá má stimulačný účinok, ak príjemca pomoci podá písomnú ŽoNFP pred začatím práce na projekte alebo činnosti. ŽoNFP obsahuje minimálne nasledovné informácie:

- názov a veľkosť podniku;
- opis projektu alebo činnosti vrátane dátumu jeho/jej začatia a ukončenia;
- miesto realizácie projektu alebo činnosti;
- zoznam oprávnených nákladov;

- forma pomoci (NFP) a výška verejných financií, potrebných na projekt/činnosť.

L. Podmienky poskytnutia pomoci

L.1 Prijemca pomoci predloží vyhlásenie o tom, že voči nemu nie je nárokové vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Európskej komisie, ktorým sa pomoc poskytnutá Slovenskou republikou vyhlasuje za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom.

L.2 Prijemca pomoci predloží vyhlásenie o tom, že nie je podnikom v ťažkostiach. PPA splnenie tejto podmienky overí na základe údajov z účtovnej závierky prijemcu pomoci, ktorá je zverejnená, alebo ju prijemca pomoci predkladá ako povinnú prílohu k ŽoNFP. Podnikom v ťažkostiach sa rozumie podnik v zmysle článku 2, ods. 59 kapitoly I nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472. Prijemca pomoci zároveň predloží vyhlásenie o veľkosti podniku v zmysle kategorizácie podľa bodu E.3 tejto schémy.

L.3 Oprávnenosť projektov na financovanie z PRV je podmienená splnením všetkých kritérií spôsobilosti stanovených pre podopatrenie 8.3 PRV:

1. Investície sa realizujú na území Slovenska.
2. Prijemca pomoci nemá evidované nedoplatky poistného na zdravotné poistenie, sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie.
3. Prijemca pomoci nie je v likvidácii (netýka sa fyzických osôb uvedených v § 2 odseku 2. písmena b), d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov); nie je voči nemu vedené konkurzné konanie; nie je v konkurze, v reštrukturalizácii a nebol voči nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku; neporušil v predchádzajúcich 3 rokoch zákaz nelegálneho zamestnávania.
4. Prijemca pomoci nemá záväzky voči štátu po lehote splatnosti, voči prijemcovi pomoci a na majetok, ktorý je predmetom projektu, nie je vedený výkon rozhodnutia. Táto podmienka sa neuplatňuje, ak prijemca pomoci je subjekt verejnej správy, alebo štátny podnik.
5. Na operáciu možno poskytnúť podporu z jedného alebo viacerých EŠIF alebo z jedného alebo viacerých programov a z iných nástrojov EÚ za podmienky, že sa na nákladovú položku, zahrnutú do žiadosti o platbu na úhradu jedným z EŠIF, neposkytla podpora z iného fondu alebo nástroja EÚ a SR, ani podpora z rovnakého fondu v rámci iného programu, ani podpora z rovnakého fondu v rámci toho istého programu - čl. 65(11) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013.
6. Prijemca pomoci zabezpečí hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť použitia verejných prostriedkov.
7. Prijemca pomoci dodržiava princíp zákazu konfliktu záujmov v súlade so zákonom o EŠIF.
8. Prijemca pomoci má administratívnu, finančnú a prevádzkovú kapacitu na splnenie podmienok poskytnutia podpory.
9. Operácie, ktoré budú financované z EPFRV, nezahŕňajú činnosti, ktoré boli súčasťou operácie, v prípade ktorej sa začalo alebo malo začať vymáhacie konanie v súlade s článkom 71 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013 po premiestnení výrobných činností mimo EÚ.
10. Prijemca pomoci ani jeho štatutárny orgán, ani žiadny člen štatutárneho orgánu, ani prokurista/osoba splnomocnená zastupovať prijemcu pomoci v konaní o ŽoNFP neboli právoplatne odsúdení za trestný čin korupcie, za trestný čin poškodzovania finančných záujmov EÚ, za trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti, za trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, alebo za trestný čin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe.
11. Investícia je v súlade s normami SR a EÚ týkajúcimi sa danej investície.

12. NFP na operáciu, zahŕňajúcu investície do infraštruktúry alebo produktívne investície, sa vráti, ak je operácia počas 5 rokov od záverečnej platby poskytnutej príjemcovi pomoci alebo počas obdobia stanovenom v pravidlách o štátnej pomoci predmetom niektorej z nasledujúcich skutočností (čl. 71 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013):
  - a. skončenia alebo premiestnenia produktívnej činnosti mimo Slovenska;
  - b. zmeny vlastníctva položky infraštruktúry, ktorá poskytuje firme alebo orgánu verejnej moci neoprávnené zvýhodnenie;
  - c. podstatnej zmeny, ktorá ovplyvňuje jej povahu, ciele alebo podmienky realizácie, čo by spôsobilo narušenie jej pôvodných cieľov.
13. Každá investičná operácia, ak sa na ňu vzťahuje zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je vopred posúdená na základe tohto zákona.
14. Prijemca pomoci pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb postupuje v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
15. V prípade budovania a rekonštrukcie protipovodňových technických diel zahrádzania bystrín sú oprávnení len tí príjemcovia pomoci, ktorí sú správcami drobných vodných tokov, resp. majú k správe drobných vodných tokov právny vzťah (prenájom a pod.).
16. V prípade budovania jednoduchých objektov protipovodňovej ochrany, zabezpečujúcich udržanie vody v krajine resp. spomalenie jej odtoku sú oprávnené iba náklady na tie projekty, ktorých naliehavosť je doložená relevantnými dokumentmi. Takýmto dokumentom je odborné stanovisko odbornej inštitúcie vodného hospodárstva.
17. V prípade investícií na účely ochrany pred požiarmi sú oprávnené iba projekty realizované v lesných oblastiach klasifikovaných ako oblasti so stredným až vysokým stupňom rizika lesných požiarov (oblasti so stredným až vysokým stupňom rizika lesných požiarov sú v SR taxatívne určené všeobecne záväzným právnym predpisom - vyhláška č. 453/2006 Z. z. o hospodárskej úprave lesov a ohrane lesa v prílohe č. 11 v znení jej dodatkov a úprav).
18. Oprávnené činnosti sú v súlade s Programom starostlivosti o les (Lesným hospodárskym plánom).
19. V prípade preventívnych opatrení týkajúcich sa škodcov a chorôb je riziko výskytu príslušnej katastrofy podporené vedeckými dôkazmi a uznané Národným lesníckym centrom.
20. Oprávnené činnosti sú v súlade s Národným plánom ochrany lesov – na pomoc na prevenciu požiarov sú oprávnené len lesné oblasti uvedené v tomto pláne.
21. V prípade preventívnych opatrení, týkajúcich sa škodcov je aplikácia chemických prípravkov oprávnená len v prípade, že na realizáciu daného opatrenia nie sú dostupné biologické prípravky alebo ich aplikácia nie je účinná.
22. Predloženie relevantných informácií z Programu starostlivosti o les (§ 47 zákona č.326/2005 Z. z.) a prípadne inej dokumentácie ochrany prírody podľa § 54 zákona č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

L.4 Okrem stanovených podmienok poskytnutia pomoci príjemca pomoci splňa aj všetky kritéria spôsobilosti, stanovené pre podopatrenie 8.3 PRV vo Všeobecných podmienkach poskytnutia príspevku, výberových kritériách pre výber projektov a hodnotiacich kritériách pre výber projektov pre projektové opatrenia PRV SR 2014-2022, v Príručke pre žiadateľa a vo Výzve.

L.5 Na poskytnutie pomoci podľa tejto schémy nie je právny nárok.

L.6 Spôsoby preukázania podmienok poskytnutia pomoci budú uvedené vo Výzve.

M. Kumulácia pomoci

M.1 Kumulácia štátnej pomoci je vždy viazaná na konkrétny oprávnený projekt, činnosť alebo

podnik.

M.2 Ak sa financovanie zo strany Únie, ktoré centrálnne spravujú inštitúcie, agentúry, spoločné podniky alebo iné orgány Únie a ktoré nie je priamo ani nepriamo pod kontrolou SR, kombinuje so štátnou pomocou, tak sa pri určovaní dodržiavania stropov, vymedzujúcich notifikačnú povinnosť a maximálne intenzity a stropy pomoci, zohľadňuje len táto štátna pomoc, za predpokladu, že celková výška verejného financovania, poskytnutá v súvislosti s tými istými oprávnenými nákladmi, nepresahuje najvýhodnejšie miery financovania, stanovené v uplatniteľných právnych predpisoch Únie.

M.3 Pomoc s identifikovateľnými oprávnenými nákladmi, poskytnutá prostredníctvom tejto schémy sa môže kumulovať s:

- akoukoľvek inou štátnou pomocou, pokiaľ sa dané opatrenia týkajú iných identifikovateľných oprávnených nákladov;
- akoukoľvek inou štátnou pomocou v súvislosti s tými istými – čiastočne alebo úplne sa prekrývajúcimi – oprávnenými nákladmi, len ak sa v dôsledku takejto kumulácie neprekročí maximálna intenzita pomoci alebo výška pomoci uplatniteľná na túto pomoc v súlade s článkom J. tejto schémy.

M.4 Pomoc, ktorá je na základe oddielov 1, 2 a 3 kapitoly III nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472 oslobodená od notifikačnej povinnosti, sa nesmie kumulovať s platbami uvedenými v článku 145 ods. 2 a článku 146 nariadenia (EÚ) č. 2021/2115 v súvislosti s rovnakými oprávnenými nákladmi, ak by v dôsledku takejto kumulácie intenzita alebo výška pomoci, presiahla úroveň intenzity alebo výšky pomoci, stanovenej v článku J. tejto schémy.

M.5 Pomoc poskytnutá prostredníctvom tejto schémy sa nekumuluje so žiadnou pomocou de minimis vzhľadom na rovnaké oprávnené náklady, ak by v dôsledku takejto kumulácie intenzita pomoci alebo výška pomoci presiahla úroveň mala intenzity alebo výšku pomoci stanovenú v článku J. tejto schémy.

N. Mechanizmus poskytovania pomoci

N.1 PPA na svojom webovom sídle zverejní Výzvu. Výberové kolo pre príjem ŽoNFP sa začína termínom určeným vo Výzve. Výzva bude časovo ohraničená alebo otvorená. V prípade časovo ohraničenej Výzvy sa príjem ŽoNFP končí termínom uvedeným vo Výzve. V prípade otvorenej Výzvy, táto je závislá od disponibilných finančných prostriedkov, ktorých vyčerpanie je dôvodom na ukončenie tohto druhu výzvy. PPA zverejní na svojom webovom sídle informáciu o tom, že plánuje ukončiť otvorenú Výzvu z dôvodu blížiaceho sa vyčerpania alokácie finančných prostriedkov najmenej 15 pracovných dní pred predpokladaným uzavretím Výzvy. Na vypracovanie ŽoNFP a na ich administráciu platia ustanovenia uvedené v Príručke pre žiadateľa platnej ku dňu zverejnenia časovo ohraničenej Výzvy a vo Výzve.

N.2 Obsah Výzvy a jej náležitosti sú v súlade s § 17 zákona o EŠIF.

N.3 PPA posúdi súlad ŽoNFP s príslušnými podmienkami tejto schémy.

N.4 Celý mechanizmus poskytovania pomoci je popísaný v Systéme riadenia Programu rozvoja vidieka SR 2014-2022⁴, v kapitole 5 „Procesné úkony“ a Príručke pre žiadateľa o poskytnutie NFP⁵.

N.5 Posudzovanie ŽoNFP (projektov) sa vykonáva podľa pravidiel uvedených v pracovných postupoch stanovených vnútornými predpismi PPA a v súlade so Systémom riadenia Programu

⁴ <http://www.mpsr.sk/index.php?navID=47&sID=43&navID2=1181>

⁵ <https://www.apa.sk/prv-2014-2020-prirucka-pre-ziadateľa>

rozvoja vidieka SR 2014-2022.

N.6 Sťažnosti sa podávajú na ústredie PPA podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov.

N.7 Podľa ustanovenia § 17 ods. 2 písm. a) zákona č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka sa na poskytovanie projektových podpôr spolufinancovaných z fondov EÚ nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

O. Rozpočet

O.1 Objem finančných prostriedkov určených na realizáciu schémy na roky 2023 – 2025 je 29 101 500 EUR.

O.2 Rozpočet, resp. objem finančných prostriedkov pre podopatrenie 8.3 Podpora prevencie škôd v lesoch, spôsobených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami je v súlade s PRV.

O.3 Priemerný indikatívny objem finančných prostriedkov v rámci schémy na jeden rok je približne 9 700 500 EUR.

P. Transparentnosť a monitorovanie

P.1 Ministerstvo požiada Protimonopolný úrad Slovenskej republiky ako koordinátora pomoci o uverejnenie úplného znenia schémy, resp. schémy v znení dodatku, na webovom sídle <https://www.antimon.gov.sk>. Na tomto webovom sídle zostane dostupná do konca platnosti a účinnosti schémy. Zároveň ministerstvo uverejní úplné znenie schémy, resp. schémy v znení dodatku, spolu so súhrnnými informáciami, stanovenými v prílohe II nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472, aj na svojom webovom sídle, ako aj na webovom sídle Inštitútu znalostného pôdohospodárstva a inovácií (ďalej len „IZPI“). PPA na svojom webovom sídle uverejní odkaz na ich znenie.

P.2 PPA v súlade s § 12 zákona o štátnej pomoci zaznamenáva formou vzdialeného prístupu v zmysle § 11, ods. 2 tohto zákona v centrálnom registri informácie, stanovené v prílohe III nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472 o každej poskytnutej pomoci, ktorá presahuje 100 000 EUR pre príjemcu pomoci, ktoré sú uverejnené v súlade s čl. 111, 112 a 113 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky, a to prostredníctvom elektronického formulára. Tieto informácie sa uvádzajú a sprístupňujú štandardizovaným spôsobom, uvedeným v prílohe III nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472 tak, aby sa dali efektívne vyhľadávať a sťahovať. Tieto informácie sa uverejňujú do 6 mesiacov odo dňa poskytnutia pomoci a sú k dispozícii minimálne 10 rokov odo dňa poskytnutia pomoci.

P.3 Ministerstvo a PPA zabezpečia uchovávanie podrobných záznamov o schéme a podpornú dokumentáciu potrebnú na zistenie toho, či boli splnené všetky podmienky, stanovené v tejto schéme, po dobu 10 rokov odo dňa kedy bola v rámci tejto schémy poskytnutá posledná pomoc.

P.4 PPA predloží ministerstvu do 10. februára prehľad o poskytnutej pomoci, ktorú poskytla podľa tejto schémy za predchádzajúci kalendárny rok. V zmysle §16, ods. 4 zákona o štátnej pomoci predloží PPA do konca februára kalendárneho roku koordinátorovi pomoci súhrnnú správu o poskytnutej štátnej pomoci za predchádzajúci kalendárny rok.

P.5 Pomoc podľa tejto schémy sa poskytuje len na pomoc v zmysle čl. 5, ods. 1 a ods. 2 nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472, pomoc v prípade ktorej je možné vopred presne vypočítať ekvivalent hrubého grantu pomoci ex ante, bez potreby vykonať posúdenie rizika („transparentná pomoc“).

P.6 PPA písomne informuje príjemcu pomoci, že mu poskytuje štátnu pomoc podľa tejto schémy.

Q. Kontrola a audit

Q.1 Posudzovanie ŽoNFP, uzatváranie Zmluvy o poskytnutí NFP, monitoring a poskytovanie platieb sa vykonáva podľa pravidiel uvedených v pracovných postupoch stanovených vnútornými predpismi PPA.

Q.2 Vykonávanie kontroly a auditu pomoci vychádza zo zákona o štátnej pomoci, zo zákona o finančnej kontrole a audite a príslušnej legislatívy Európskej únie.

Q.3 Subjektmi zapojenými do kontroly a auditu sú:

Útvary kontroly a auditu ministerstva a PPA;
Ministerstvo financií Slovenskej republiky;
Úrad vládneho auditu;
Najvyšší kontrolný úrad SR;
Kontrolné orgány EÚ.

Q.4 PPA v súlade s § 14, ods. 1 zákona o štátnej pomoci kontroluje použitie pomoci, oprávnenosť vynaložených nákladov a dodržiavanie podmienok poskytnutia pomoci. Ministerstvo kontroluje podľa zákona o finančnej kontrole a audite dodržiavanie podmienok, za ktorých sa pomoc poskytla, ako aj ostatné skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na správnosť a účelovosť poskytnutého pomoci.

Q.5 Príjemca pomoci v súlade s § 14, ods.1, písm. b) zákona o štátnej pomoci umožní PPA vykonanie kontroly použitia prostriedkov pomoci, oprávnenosti vynaložených nákladov a dodržania podmienok poskytnutia štátnej pomoci.

Q.6 Príjemca pomoci vytvorí zamestnancom orgánu kontroly a auditu vykonávajúcim kontrolu a audit primerané podmienky na riadne a včasné vykonanie kontroly a auditu a poskytne im potrebnú súčinnosť, ako aj všetky vyžiadané informácie a listiny týkajúce sa najmä realizácie pomoci.

Q.7 V zmysle čl. 13 nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472 je Európska komisia oprávnená monitorovať poskytnutie pomoci podľa tejto schémy. Na tieto účely je oprávnená v lehote 20 pracovných dní alebo v dlhšej lehote stanovenej v žiadosti vyžiadať si všetky informácie a podpornú dokumentáciu, ktoré považuje za potrebné na monitorovanie uplatňovania nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472.

R. Platnosť a účinnosť schémy

R.1 Schéma nadobúda platnosť a účinnosť dňom jej uverejnenia na webovom sídle <https://www.antimon.gov.sk> v časti Štátna pomoc.

R.2 Zmeny v schéme je možné vykonať formou písomných dodatkov, pričom platnosť a účinnosť každého dodatku nastáva dňom uverejnenia schémy v znení dodatku na webovom sídle <https://www.antimon.gov.sk/> v časti Štátna pomoc.

R.3 Zmeny v európskej legislatíve podľa článku B. tejto schémy alebo v akejkoľvek, s ňou súvisiacej legislatíve, týkajúce sa ustanovení schémy, musia byť premietnuté do schémy v priebehu šiestich mesiacov od nadobudnutia ich platnosti a účinnosti.

R.4 Akékoľvek zmeny schémy, ktorých následkom by bolo prekročenie hranice priemerného ročného rozpočtu na štátnu pomoc podľa tejto schémy, ktorá predstavuje 150 mil. EUR, sú neplatné a neúčinné.

R.5 Platnosť a účinnosť schémy skončí 31. decembra 2025, v súlade s čl. 62 kapitoly IV nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472.

R.6 Zmluva o poskytnutí NFP bude uzatvorená a nadobudne účinnosť do 30. júna 2025.

R.7 Dňom poskytnutia pomoci sa rozumie deň nadobudnutia účinnosti Zmluvy o poskytnutí NFP. Dňom nadobudnutia účinnosti zmluvy je deň nasledujúci po dni zverejnenia zmluvy o NFP v Centrálnom registri zmlúv.

R.8 Vyplatenie NFP je závislé od predloženia žiadosti o platbu vrátane všetkých relevantných dokladov na PPA do termínu stanovenom v zmluve o NFP.

S. Prechodné ustanovenia

S.1 Táto schéma nahrádza Schému štátnej pomoci na podporu prevencie škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami (podopatrenie 8.3 Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020) evidovaných pod č. SA.63543(2021/XA).

S.2 ŽoNFP podané do 31. decembra 2022, pri ktorých do 31. decembra 2022 nedošlo k poskytnutiu pomoci, budú posudzované podľa schémy evidovanej pod č. SA.63543(2021/XA) a v súlade s postupom konania o žiadosti v zmysle § 19, resp. § 57 zákona o EŠIF. Poskytovateľ umožní príjemcovi pomoci doplniť ŽoNFP na základe výzvy na doplnenie ŽoNFP, ak táto skoršie podaná ŽoNFP nespĺňa podmienky podľa tejto schémy.

S.3 ŽoNFP podané od 1. januára 2023 do nadobudnutia platnosti a účinnosti tejto schémy budú posudzované podľa tejto schémy za predpokladu splnenia všetkých podmienok uvedených v schéme a v súlade s postupom konania o žiadosti v zmysle § 19, resp. § 57 zákona o EŠIF. Poskytovateľ umožní príjemcovi pomoci doplniť ŽoNFP na základe výzvy na doplnenie ŽoNFP, ak táto skoršie podaná ŽoNFP nespĺňa podmienky podľa tejto schémy.

T. Prílohy

T.1 Príloha I nariadenia Komisie (EÚ) č. 2022/2472 .

T.2 Príloha II – Zoznam druhov organizmov, ktoré poškodzujú rastliny a môžu spôsobiť katastrofu.

T.3 Prílohy k schéme pre podopatrenie 8.3 Podpora prevencie škôd v lesoch, spôsobených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami sa nachádzajú na nasledovných webových sídlach:

1. Nariadenie Komisie (EÚ) 2022/2472 zo 14. decembra 2022, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, zverejnené v Úradnom vestníku EÚ pod č. Ú. v. L 327, 21. 12. 2022 (lex.europa.eu/search.html?scope=EURLEX&text=2022%2F2472&lang=sk&type=quick&qid=1679904986696).
2. Nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. L 347, 20. 12. 2013), (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex%3A32013R1303>).
3. Nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV).o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013, (<https://eur->

lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32021R2115&qid=1687524511640).

4. Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 807/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a ktorým sa zavádzajú prechodné ustanovenia (Ú. v. L 227, 31. 07. 2014), (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=CELEX:32014R0807>).

T.3 Dokumenty v súvislosti s predkladaním ŽoNFP sú uverejnené na webovom sídle ministerstva a PPA, najneskôr v deň vyhlásenia Výzvy.

PRÍLOHA I

VYMEDZENIE POJMOV MIKROPODNIKY, MALÉ A STREDNÉ PODNIKY

Článok 1

Podnik

Za podnik sa považuje každý subjekt, ktorý vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na jeho právnu formu. Sem patria najmä samostatne zárobkovo činné osoby a rodinné podniky, ktoré vykonávajú remeselnícke alebo iné činnosti, a partnerstvá alebo združenia, ktoré pravidelne vykonávajú hospodársku činnosť.

Článok 2

Počet pracovníkov a finančné limity určujúce kategórie podnikov

1. Kategóriu mikropodnikov, malých a stredných podnikov („MSP“) tvoria podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 mil. EUR a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 43 mil. EUR.
2. V rámci kategórie MSP sa malý podnik definuje ako podnik, ktorý zamestnáva menej ako 50 osôb a ktorého ročný obrat a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 10 mil. EUR.
3. V rámci kategórie MSP sa mikropodnik definuje ako podnik, ktorý zamestnáva menej ako 10 osôb a ktorého ročný obrat a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 2 mil. EUR.

Článok 3

Typy podnikov, ktoré sa zohľadňujú pri výpočte počtu pracovníkov a finančných súm

1. „Samostatný podnik“ je každý podnik, ktorý nie je zatriedený ako partnerský podnik v zmysle odseku 2 alebo ako prepojený podnik v zmysle odseku 3.
2. „Partnerské podniky“ sú všetky podniky, ktoré nie sú zatriedené ako prepojené podniky v zmysle odseku 3 a medzi ktorými je takýto vzťah: podnik (vyššie postavený podnik) vlastní, buď samostatne alebo spoločne s jedným alebo viacerými prepojenými podnikmi v zmysle odseku 3, 25 % alebo viac imania alebo hlasovacích práv iného podniku (nižšie postavený podnik).

Podnik sa však môže klasifikovať ako samostatný, teda ako podnik, ktorý nemá žiadne partnerské podniky, aj keď nižšie uvedení investori tento limit 25 % dosiahnu alebo prekročia, za predpokladu, že títo investori nie sú prepojení v zmysle odseku 3 individuálne alebo spoločne s príslušným podnikom:

- a) verejné investičné spoločnosti, spoločnosti investujúce do rizikového kapitálu, fyzické osoby alebo skupiny fyzických osôb pravidelne vykonávajúce rizikové investičné aktivity, ktoré investujú vlastný kapitál do nekótovaných podnikov (podnikateľskí anjeli), za predpokladu, že celkové investície týchto podnikateľských anjelov v rovnakom podniku sú nižšie ako 1 250 000 EUR;
- b) univerzity alebo neziskové výskumné strediská;
- c) inštitucionálni investori vrátane regionálnych rozvojových fondov;

- d) orgány miestnej samosprávy s ročným rozpočtom nižším ako 10 mil. EUR a s menej ako 5 000 obyvateľmi.

3. „Prepojené podniky“ sú podniky, medzi ktorými je niektorý z týchto vzájomných vzťahov:

- a) podnik má väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov v inom podniku;
- b) podnik má právo vymenovať alebo odvolať väčšinu členov správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu iného podniku;
- c) podnik má právo dominantne pôsobiť na iný podnik na základe zmluvy uzatvorenej s týmto podnikom alebo na základe ustanovenia v jeho spoločenskej zmluve alebo stanovách;
- d) podnik, ktorý je akcionárom alebo členom iného podniku, sám kontroluje na základe zmluvy s inými akcionármi tohto podniku alebo členmi tohto podniku väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov v tomto podniku.

Vychádza sa z predpokladu, že dominantný vplyv neexistuje, ak sa investori uvedení v odseku 2 druhom pododseku nezapoja priamo alebo nepriamo do riadenia príslušného podniku – bez toho, aby boli dotknuté ich práva ako akcionárov.

Podniky, ktoré sa nachádzajú v niektorom zo vzťahov uvedených v prvom pododseku prostredníctvom jedného alebo viacerých iných podnikov alebo prostredníctvom niektorého z investorov uvedených v odseku 2, sa tiež považujú za prepojené.

Podniky, ktoré sa nachádzajú v niektorom z týchto vzťahov prostredníctvom fyzickej osoby alebo skupiny fyzických osôb konajúcich spoločne, sa tiež považujú za prepojené podniky, ak svoju činnosť alebo časť svojej činnosti vykonávajú na rovnakom relevantnom trhu alebo na príľahlých trhoch.

Za „príľahlý trh“ sa považuje trh pre výrobok alebo službu, ktorý sa nachádza bezprostredne vo vyššej alebo nižšej pozícii vo vzťahu k relevantnému trhu.

4. Okrem prípadov uvedených v odseku 2 druhom pododseku sa podnik nemôže považovať za MSP, ak 25 % alebo viac imania alebo hlasovacích práv je priamo alebo nepriamo kontrolovaných spoločne alebo individuálne jedným alebo viacerými verejnými orgánmi.

5. Podniky môžu poskytnúť vyhlásenie o postavení ako samostatný podnik, partnerský podnik alebo prepojený podnik vrátane údajov týkajúcich sa limitov stanovených v článku 2. Vyhlásenie sa môže poskytnúť aj vtedy, keď je imanie rozptýlené tak, že nie je možné presne určiť, kto je jeho držiteľom; v takomto prípade podnik môže poskytnúť vyhlásenie v dobrej viere, že môže odôvodnene predpokladať, že jeden podnik v ňom nevlastní alebo spoločne navzájom prepojené podniky v ňom nevlastnia 25 % alebo viac. Takéto vyhlásenia sa poskytnú bez toho, aby boli dotknuté kontroly alebo vyšetrovania stanovené podľa vnútroštátnych pravidiel alebo pravidiel Únie.

Článok 4

Údaje používané pri výpočte počtu pracovníkov a finančných súm a referenčné obdobie

1. Údajmi používanými pri výpočte počtu pracovníkov a finančných súm sú údaje týkajúce sa posledného schváleného účtovného obdobia a vypočítané na ročnom základe. Zohľadňujú sa odo dňa účtovnej závierky. Výška zvoleného obratu sa vypočíta bez dane z pridanej hodnoty (DPH) a iných nepriamych daní.

2. Ak podnik v deň účtovnej závierky zistí, že na ročnom základe prekročil počet pracovníkov alebo finančné limity stanovené v článku 2, alebo klesol pod tento počet pracovníkov a finančné limity, nebude to mať za následok stratu alebo nadobudnutie statusu stredného alebo malého podniku alebo mikropodniku, pokiaľ sa tieto limity neprekročili v dvoch po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach.

3. V prípade novozaložených podnikov, ktorých účtovné uzávierky ešte neboli schválené, sa uplatnia údaje získané čestným odhadom vykonaným v priebehu finančného roku.

Článok 5

Počet pracovníkov

Počet pracovníkov zodpovedá počtu ročných pracovných jednotiek (RPJ), t. j. počtu osôb, ktoré v príslušnom podniku alebo v jeho mene pracovali na plný úväzok počas celého posudzovaného referenčného roku. Práca osôb, ktoré nepracovali celý rok, práca osôb, ktoré pracovali na kratší pracovný čas bez ohľadu na jeho trvanie, a práca sezónnych pracovníkov sa započítava ako podiely RPJ. Pracovníkmi sú:

- a) zamestnanci;
- b) osoby pracujúce pre podnik v podriadenom postavení, ktoré sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov považujú za zamestnancov;
- c) vlastníci-manažéri;
- d) partneri vykonávajúci pravidelnú činnosť v podniku, ktorí majú finančný prospech z podniku.

Učni alebo študenti, ktorí sa zúčastňujú na odbornom vzdelávaní na základe učňovskej zmluvy alebo zmluvy o odbornom výcviku, sa nepovažujú za pracovníkov. Doba trvania materskej alebo rodičovskej dovolenky sa nezapočítava.

Článok 6

Vyhotovenie údajov o podniku

1. V prípade samostatného podniku sa údaje vrátane počtu pracovníkov určujú výlučne na základe účtovnej závierky tohto podniku.

2. Údaje o podniku, ktorý má partnerské podniky alebo prepojené podniky, vrátane údajov o počte pracovníkov sa určia na základe účtovnej závierky a iných údajov o podniku alebo, ak je k dispozícii, podľa konsolidovanej účtovnej závierky podniku alebo konsolidovanej účtovnej závierky, do ktorej bol podnik zahrnutý prostredníctvom konsolidácie.

K údajom uvedeným v prvom pododseku sa pripočítajú údaje každého partnerského podniku príslušného podniku, ktorý sa nachádza bezprostredne vo vyššom alebo nižšom postavení vo vzťahu k nemu. Výsledok je úmerný percentuálnemu podielu imania alebo hlasovacích práv (podľa toho, ktorá z hodnôt je vyššia). V prípade krížových podielov sa použije vyšší z týchto percentuálnych podielov.

K údajom uvedeným v prvom a druhom pododseku sa pripočíta 100 % údajov každého podniku, ktorý je priamo alebo nepriamo prepojený s príslušným podnikom, ak už tieto údaje neboli zahrnuté prostredníctvom konsolidácie do účtovnej závierky.

3. Na účely uplatnenia odseku 2 sa údaje partnerských podnikov príslušného podniku odvodzujú z ich účtovných závierok a ostatných údajov – konsolidovaných, ak existujú. K týmto údajom sa pripočíta 100 % údajov podnikov, ktoré sú prepojené s týmito partnerskými podnikmi, pokiaľ ich účtovné údaje už nie sú zahrnuté prostredníctvom konsolidácie.

Na účely uplatnenia toho istého odseku 2 sa údaje podnikov, ktoré sú prepojené s príslušným podnikom, odvodzujú z ich účtovných závierok a ostatných údajov – konsolidovaných, ak existujú. K týmto údajom sa pomerne pripočítajú údaje každého prípadného partnerského podniku tohto prepojeného podniku, ktorý sa nachádza bezprostredne vo vyššom alebo nižšom postavení vo vzťahu k nemu, pokiaľ už tieto údaje neboli zahrnuté do konsolidovanej účtovnej

závierky v podiele zodpovedajúcom prinajmenšom percentuálnemu podielu určenému v odseku 2 druhom pododseku.

4. Ak sa v konsolidovanej účtovnej závierke neuvádzajú za daný podnik údaje o pracovníkoch, čísla týkajúce sa pracovníkov sa vypočítajú úmerne na základe súhrnu údajov z jeho partnerských podnikov a pripočítaním údajov z podnikov, s ktorými je príslušný podnik prepojený.

PRÍLOHA II

Zoznam druhov organizmov, ktoré poškodzujú rastliny a môžu spôsobiť katastrofu

HMYZ:

a) listožravce: *Lymantria dispar*, *Adelges laricis*, *Sacchiphantes viridis*, *Dreyphusia nordmanniana*;

b) škodcovia výsadiel: *Hylastes* spp., *Hylobius abietis*;

c) podkôrny a drevokazný hmyz:

- smrečina: *Hylastes* spp., *Hylobius abietis*, *Ips typographus*, *Pityogenes chalcographus*, *Ips duplicatus*, *Ips amitinus*, *Ips accuminatus*;

- borovice: *Ips acuminatus*, *Ips sexdentatus*, *Tomicus* spp, *Phaenops cyanea*;

- listnaté dreviny: *Leperisinus fraxini*, *Scolytus intricatus*.

HUBY: *Chalara fraxinea* (syn. *Hymenoscyphus pseudoalbidus*).